

Så ät hä do din jäveln som a skiti iverallt i min botkan – om bestämdhet i estlandssvenska nominalfraser

Många traditionella svenska dialekter använder bestämd form på ett annat sätt än standardsvenskan. Ett exempel är estlandssvenskan som använder bestämd form på huvudordet vid possessivattribut, (1), något som är frekvent också i andra varieteter.

- (1) Så ät hä do *din jäveln* som a skiti iverallt i min botkan!
så är det du *din jäveln* som har skitit överallt i min bod
'Så är det du, din jävel, som har skitit överallt i min bod!'

Även bestämd form tillsammans med icke-inkorporerade adjektiv finns dokumenterat i estlandssvenskan, (2).

- (2) Blaant blei *vi litna barnena* skrämdist [...]
ibland blev vi små barnen skrämda
'Ibland blev vi småbarn skrämda [...]'

Dahl (2010:85) skriver i sin stora kartläggning av definithet i svenska varieteter att bestämd form efter kvantifierare har mycket begränsad utbredning (norra Sverige, Österbotten). Samma sak gäller bestämd form i *non-delimited* (Dahl 2010:56) användning. Det är således förvånande att båda dessa konstruktioner finns dokumenterade i material från Estland, (3)–(4).

- (3) *somt hälmansmänisona* när tem gick til läva i stan blei så fina
somliga nargömänniskorna när de gick till leva i stan blev så fina
'[...] somliga nargömänniskor blev så fina av sig när de flyttade till stan.'

- (4) [...] så ät bispoikana vä där ju som *merona på säkerbitn* [...]
så att bypojka var där ju som myror på sockerbiten
'[...] så bypojka var där ju som myror på en sockerbit'

I detta föredrag presenteras och diskuteras dessa oväntade användningar av bestämd form i estlandssvenskan.

Referenser och källor:

- Dahl, Östen 2010. *Grammaticalization in the North : Noun Phrase Morphosyntax in Scandinavian Vernaculars*. RAPPLING 1. Stockholm: Department of Linguistics, Stockholm University.
Lagman, Edvin (red.) 1990. *Estlandssvenskar berättar. Dialekttexter med översättning och kommentar*. (En bok om Estlands svenskar 3B.) Stockholm.